

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. május 26.

Vasárnap.

XX. évfolyam. 41. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, úgy az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdája küldendők.

Hirdetmények díja:

4 ha-as és petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

Székely kérdés.

III.

Az áttelepítéssel tehát sokat lendíthetnénk a székely kisgazdaság sorsán. De az áttelepítési akcióival karöltve, folytatassék a tagosítás is. Valódi gazdaságot csak tagosított birtokon lehet folytatnia.

E tekintetben azonban megszívlelni való dolgokat irt dr. Torma Miklós, az erdélyrészi birtok tagosítások kérdésében. Sajnálom, hogy a dolgozatot nem bírom, de amit olvastam erről az is képét adja az e tekintetbeni mizeriáknak.

Ezen dolgozat szerint a birtok tagosítás mai rendszerének két főhibája van: hosszadalmas és költségesebb... Hogy az első hátrányos az okszerű gazdaság vezethetősére, önként következik. De lehet, hogy a lassu meneti tagosításnak a pénzhánya is az oka. Ezen dr. Torma Miklós úgy vél segíteni, hogy törvényszéki kerületenként képezzen az állam egy összevont alapot, s a már befolyt és kamat nélkül heverő birtokrendezési pénzekből fedeztessenek azon költségek tagosítási költségei, melyekben a tagosítás megindítására szükséges pénz még nem gyűlt be. Ha pedig az alap kimerülne, a szükségletet fedezze az állam kamatmentes előlegek nyújtása által.

Dr. Torma Miklós a tagosítás megdrágítását abban látja, hogy az állam a saját feladatát képező háromszöglet és a hiteles telekkönyvi és kataszteri munkálatoknál szükségel-

tető adatok elkészítését az általános tagosítás keretében vontatja be, vagyis az állam olyan feladatot, mely pedig az ő kötelességét képezi, a tagosító birtokosok költségén végeztet el. Ebből kifolyólag Torma méltányosnak találja, a jelenlegi husz százalékos állami hozzájárulásnak ötven százalékra való fel-emelését, mivel ez lenne a gyakorlat és a viszonyoknak megfelelő arány.

Szükségesnek találja dr. Torma Miklós az eljárás gyorsaságának szempontjából a tagosítás megengedhetőségének kérdésében a jogorvoslat korlátozását. A megengedhetőség feltételei törvényhozási szabályozva lévén, elégnék mutatkozik az egyfoku felebbezés. Kíváncsinos továbbá, hogy a telekkönyvi másolatok záros határidő alatt szolgáltatassanak be, az adóajstromokat ne a kir. adóhivatalból, hanem közvetlen a községekből szerezzék be az eljáró bíróság, a háromszöglet munkálat elrendelése és befejezése záros határidőhöz köthessék, a község határának megállapításához a szomszéd községbeli összes érdekelt birtokosok, az illető előjárók pedig határvizsgálásra büntetés terhe alatt idéztesse.

Ezeket kívül még számos javaslatokat tesz dr. Torma Miklós, melyek mindannyian a tagosítás áldásos voltát és a földbirtok haszonnal járó kezelését mozdítanák elő. Ilyenek pl. az állandó szakértők kijelölése, a rablógazdálkodás megakadályozása céljából a tagosítás előtti gazdasági rendszernek a tagosítás befejeztéig való kényszer-fenntartása, a község állatállományának megfelelő nagysága és

minőségű közös legelő kihasítása és így tovább.

Kíváncsinos lenne, ha fenn is meghallanák a dr. Torma Miklós praktikus indítványait és abban teljesen igazza van, ha figyelme kiterjedt az állat állományra is. A kis gazdáknak nagyon fontos az állattartás és így különös gondot kell fordítania arra, hogy a tejárusítás minden tekintetben beváljon.

Hatékony eszköze az állattenyésztésnek a tejszövetkezetek létesítése!.. Ez ösztönzi a kis gazdát az állattenyésztésre. Igaz, hogy ezen értékesítés a szövetkezetek útján nem valami fényes, mert meg lehetős költségekkel jár. Egy tejszövetkezet épülete és felszerelése legalább tízezer koronába kerül, mit törleszteni kell. A tejszin szállítása a vajtermelési központba szintén sokba kerül. Mindezen tények igazak ugyan, de lehet rajta segíteni.

És pedig úgy, ha az állam a pénztári feleslegekből némely pénzintézetnél olesó kamat mellett milliókat tud elhelyezni, miért nem adhatna ezen szövetkezetnek is kellő biztosítékok mellett néhány száz-ezer korona olesó kölcsönt?.. Bizonyos, hogy egy krajezár nem veszne el abból, mert a 260 tejszövetkezetnek üzleti befektetése megér legalább 2.600.000 koronát és más biztosítékot is lehetne szerezni.

És ha az állam messzemenő vasuti kedvezményeket ad más, új és főleg exportáló iparvállalatoknak, az igazságosság megköveteli, hogy miután ezen szövetkezetek új jövedelmi forrást jelentenek és kizárólag kivitelre dolgoznak, a tejszin-szállítás tarifái is tetemesen leszállíttassa-

TÁRGZA.

Bán Dénes.

— Kibeszéles. —

Írta: Benedek Elek.

Május édes illata áradt be a vasuti kocsikablakán, itt-ott az akácokról lecsüngő virága meg is legyintette a vágató vonatot, artatlan kacérkodással kínálgatva magát az utasoknak: szakíts le. Néha ki is nyult nagy hirtelenséggel egy-egy vakmerő kéz, nem törődve a Magyar államvasut intésével: a fejet az ablakon kidugni veszélyes. A fejet — igen, de a kezét?

Im, Bán Dénes is, a komoly családapa, meg nem állja, hogy utánna ne kapja a kacérkodó virágnak. A negyvenesnek látszó férfi gyermekifjává fiatalodik: a tavasz és a szabadság megfiatalította. Esztendőnk óta készül kirepülni a fészkéből, mely puha is, meleg is, de ki nem unja meg egyszer az örökös puhaságot, az egyforma melegséget?

Bán Dénes szeretetből házasodott, pénz nélkül, a mi csodaszámba megy a mai önös világban. Azok közé a mind jobban ritkuló öslények közé tartozott, akiknek „minta férj” s „minta családapa” a neve s mintha minden gyermekkel nőne a szerelme. A jó barátok, a sok gyermektől irtózó jó barátok már szinte ideges bosszúsággal kérdik: mikor lesz vége a szerelemnek?

Senki el ne ítélje Bán Dénes urat, de mikor a hetedik gyermekkel röppent be a golya az ő meleg, puha fészkébe, az ő lelkében is megvillant e kérdés: mikor? Igazán, mikor? Ugy találta hogy minden gyermekkel hatványozva nő a gond,

szaporodik a munka. Hogy hét gyermek nem csak több cipőt kíván, mint kettő-három, de nagyobb lármát is csap. Érezte, hogy napról napra idősebb, folyton zsémbel s sokszor akarata ellenére is megbántja azt az áldott jó asszonyt, aki épp oly ideges, mint ő, de lám, a gyenge asszony jobban tud uralkodni magán, mint a teremtés koronája, az erős, férfi.

Maga az asszony tanácsolta; utazz el egy pár hétre. Ez kell a férfiaknak: izetlen ebéd, az utazással járó sok bosszúság, hogy aztán lecsöndesült ideggel s a régi meleg szeretettel térjenek vissza a fészkébe.

Valóban, Bán Dénes erősebben megsínylette a két gyermeket, mint a felesége, azaz, hogy mit mondok: nem tudta úgy elrejtetni az idegességét, mint az a gyöngy, megviselt asszony. Gyermekként örült a szabadságnak, de, dicsőretére legyen mondva, alig helyezkedett el a kupében, a mint meglegyintette a májusi szellő illata, az volt első gondolata: szegény mama, szegény gyermekek! Ha ők is szívhatnák ezt a felséges illatot! Leszakított egy akácvirágot s a legkisebb lánykájára gondolt, a hetedikre, a kinek ő most, ha itt volna, az orrocskáját legyintgetné s a baba, úgy a mint otthon, nagyokat pezihaltat, és tudom, csöngene a kupé egészséges kacagásától. Egyedül ült a kupében s ha már nem lehetett vele legalább a legkisebb, a bece, örült a jótékony, a nyugodtalmat egyedüllétnek. Haragosan, szinte méltatlankodva fordult az ablak felé, a mikor egyik falusi állomáson kíméletlenül rántották hátra az ajtót s bár nem látta, de érezte, hogy táskákkal és kalapskatulyákkal megtelik a kupé.

— Szabad?

Erre már meg kellett fordulni.

— Ó, asszonyom!

Bán Dénes fáradtan kapkodott, rendezte a maga

podgyását, kevés hiba volt, hogy a szivar táskáját ki nem dobta az ablakon, mert „ki tudja?” talán az is elfoglalt illetéktelenül valami helyet a szép asszony kalapskatulyáitól. Igen, e szép asszony kalapskatulyáitól. Bán Dénes ur a derék családapa érezte, hogy arczán gyöngy pirosság szalad végig, a szíve meg hevesebben dobog.

Igazán sajnálom, hogy megkellett zavarnom, mentegedőzött a nő, de a többi kupében nagyon sokan ültek. Csak ide férhettem be s mosolyogva mutatott a podgyására.

Bán Dénes ur úgy találta, hogy a podgyász egyáltalán nem sok.

— Valóban, asszonyom, meglep, hogy egy ily szép és fiatal asszony csak ily kevés podgyásszal utazik. (Mindössze csak hét darab volt.) Más nő... Egyébként, ha szabad bemutatni magamat...

Hogy Bán Dénesnek e pillanatban még nem voltak bűnös gondolatai, arról minden ismerőse tanuságot tehetne, ha hallaná:

— Névem Bán Dénes. Miniszteri tanácsos vagyok.

— Ily fiatalon? Én özvegy Andorháziné vagyok.

— Ily fiatalon? Igaz részvétellel mondta ezt Bán Dénes s míg más ember arczán titkos öröm fénye villant volna meg, a jó, a derék Bán Dénes arczán meglátszott, hogy csakugyan igaz részvétellel kérdezte: ily fiatalon?

Andorháziné méltázva nézett az ablak felé. Aztán utitársára fordult révedező tekintetű hosszasan megpihent Bán Dénes becsületes, nyílt arczán. Leolvasta róla: ez a Bán Dénes becsületes, derék családapa. Százat egyre, hogy szép családja van. Hirtelen, minden átmenet nélkül kérdezte:

— Természetesen, van családja. Hány gyermeke van?

nak. Azért az államvasutaknak még mindig jelentékeny jövedelmjütemen szállításokból, melyet nem kapnának, ha a szövetkezetek nem volnának.

Az állattenyésztést fel kell karoltatni a néppel, mert ez jó jövedelmező kis gazdaságára. Magyarország területén a kapcsoltságok nélkül, összesen 1.443.404 liter tejet fejnek évenként. A legtöbb tejet a magyar-erdélyi fajta adja, 575.141 liter tejet. Legkevesebbet pedig a bivaly, huszmillió litert.

Az összes kifejt tej mennyiségének 84 százaléka a kisgazdaságokra esik, közel hét százaléka pedig a középgazdaságokra esik, míg a nagygazdaságok kilenc százalékával szerepelnek a kifejt tej mennyiségében. Ez az eredmény természetesen is, mert a legfőbb szarvasmarha a kisgazdaságokban van.

A tej üzlet tehát kihajtja magát és ki a baromfi tenyésztés is. Öröndetes, hogy Darányi miniszternek a baromfi tenyésztést előmozdító akciójában és a tojáserőtelkesítő — szövetkezet — szervezésében szintén egy jelentékeny jövedelmi forrás megnyitását észlelhetjük. A kormány mindent elkövet a kis gazdák érdekében; megélhető állapotban is fognak lenni, ha nem rabló gazdaságot üznek és szakszerű művelést adnak a földnek.

Székelypöldön jóformán csak kis gazdák vannak, megélhetésükre mindent el kell követni. De hogy ez bekövetkezhessen, okvetlen meg kell akadályozni a további földaprózást, amit kizárólag csakis áttelepítéssel érhetni el. Ekkor a kis gazdaság vezetéséből is megélhetni, mert nem fognak túl sokan élni azon kis földön és nem fog még jobban elaprózni a család tagok között.

Itt a pünkösdi ünnep, szálljon meg mindnyájunkat az ihletesség és gondoljunk valami praktikust ki a Székely kérdés megoldására nézve.

Ürmösy Lajos.

Választási mozgalom Kovásznán. A kovásznai választókerület összes községeinek választópolgárai egyértelműleg nyilatkoztak, hogy jövőre is Sándor Józseffel ohajtják képviseltetni magukat. Ennek alapján Csia György, szabadalvüparti elnök f. hó 23-ára összehívta Kovásznára a választókerület választmányának tagjait s ott egyhangulag el-

határozták, hogy jövőre is felajánlják a mandátumot Sándor Józsefnek. Egyszersmind megleghangu üdvözlő iratot küldöttek Széll Kálmán miniszterelnökhöz és Podmaniczky Frigyes báróhoz az országos szabadalvüpart elnökéhez s tudomásukra hozták, hogy a kerület Sándor Józsefet fogja megválasztani, a mi valószínűleg egyhangulag fog megtörténni, mivel e kerületben az ellenzéknek talaja nincs.

A szegény, nyomorék gyermekekről.

A régi Sparta nagynövü törvényhozója, Lykurgus, a fiatalság neveléséről fektetett fösulyt. E czélból nem kímélt időt, pénzt, de fáradságot sem. Intézkedései rendkívül érdekesek és tanulságosak is. Tudjuk, hogy fáradozásait siker koronázta, hisz a spártaiak a legvittebb néppé lőnek.

Hatalmas intézményeit azonban elhomályosítja azon rendelete, melynél fogva az újszülött gyermekeket egy hatóságnak kelle bemutatni s ha azok netán nyomoréknak, vagy, gyöngének találták, éhhalálra tették ki.

Lykurgust ezen intézkedésében azon tudat vezette, hogy a nyomorék teher önmagának és környezetének, de többnyire a társadalomnak is, és így létjogosultsága nincs.

Mennyire téves volt Lykurgus e nézete, nem lehet ezuttal fejtegetésem tárgya. Az idő kereké azóta nagyot fordult s a művelt jelen korban sok nyomorék él az ép, egészséges emberek között, kiknek láttára a könyörületos szív részvéttel telik meg.

De ez aztán minden!

Ezzel érje be a szegény nyomorék.

Arra gondolni sem lehet, hogy nekik is lehetne oly iskolák, melyben a legszükségesebb ismereteket elsajátítva valamely foglalkozásban kiképezést nyernének.

Tudom, merészség most e gondolattal foglalkozni, hisz az ép testü tanköteleseknek, sincs elegendő tanhelyiségük. Aztán mondhatná valaki azt is, hogy minek a kenyérvörök számát ezek által is szaporítani? Igen, csak hogy ez viszszas állapot és méltatlanság e szegényekkel szemben, kiknek az emberi irgalom meghagyá éltöket, de megélhetéssel mit sem törődik.

Ha tehát az ókorban Lykurgus embertelen tette elítélendő, bizony a jelen kor sem várhat e tekintetben dicséretet.

Hazánk nevelésügye e szerencsétlenekre még nem terjeszkedett ki. Iskoláink népességénél csak is egészséges gyermekekről van szó. És ez helyes is,

mert a mi viszonyaink között, hol az éptestü egészséges gyermekek részére sincs elegendő kisedővő és elemi iskola, miként is jutna eszébe valakinek a nyomorék gyermekek nevelésével is foglalkozni? Pedig ez nem jól van így, miután éppen ők vannak leginkább a könyörületos emberbaráti szívre rászorulva.

De lássuk a dolgot közelebbről. Nyomorék. Borzasztó szó ez a maga rideg valóságában és a szegénynek helyzete még kétségbeesettebb, mert töle borzadályal, irtózáttal fordul el, az a ki épkézláb. És az ember, kinek lelkébe a könyörületet égi kéz ültette, az irtózáttól annyira befolyásoltatja magát, hogy még csak rá se gondol arra, hogy e szerencsétlenekről gondo kodni tán keresztényi kötelesség is lenne.

E szerencsétlen lények többnyire a szegényebb osztályhoz tartoznak: gyermekkorukban általában guny, megvetés, később többnyire koldusbot szánalmas sorsuk.

A természet e mostoha gyermekei, nyomorékságukat sokszor magukkal hozzák e világba, de nem ritkán nehéz betegségek maradványai azok, vagy egyéb szerencsétlenségek következményei. Az ily gyermekek testileg csak igen nehezen fejlődnek. Sápadt, vérszegények és szellemi fejlődésük is lassabban halad, mint a normális állapotú gyermekekénél tapasztalható.

Az ily kised helyzete még csak tűrhető a 6 éves korig, mert a szülői szeretet gyöngéd gondoskodással környezi. De annál borzasztóbb sorsa a szegény és teljesen árva nyomorékoknak!

A tanköteles időszak beálltával e szerencsétlenek helyzete mind elviselhetetlenebbé válik, mert vagy oly nyomorékok, félszegek és gyöngék, hogy őket iskolába járni egyáltalán nem lehet, vagy ha mehetnek az iskolatársak osztelen csufolódásaitól, bántalmazásaitól néha a tanítói erély se óvhatja meg mindenkor őket. Az iskolát kijárva a szükség is nagyobbodik, mert az ily gyermeket egyetlen életpályára vagy mesterségre se vállallják el. Innen van aztán, hogy a szegény ember nyomorék gyermeke a műveltség legelemibb ismerete és mesterségtudás nélkül áll az életben s egyetlen menedéke a keserves koldusbot. Az ilyen egyének néha a község kárára is vannak.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

„Család és Iskola“ czimmez, Kolozsvárt, Fazekas Józsefnek, az áll. tanítóképző nagyérdemű irodalom tanáruának szerkesztésében havonként két-

— Hét, asszonyom, hét. Ugy-e sok?
Kissé megütödvé mondta Andorháziné:
— A gyermek sohasem sok, méltóságos uram.
Lássá, én egy vagyont adtam volna egy gyermekért.
Isten másként akarta.

Köny, gyűlt a szemébe.

— Ön boldog ember. S boldog lehet a felesége is.

— Azt hiszem, boldog ő is.

— Az én életem... na, ez igazán nem érdekelheti önt.

— De asszonyom! Nagyon érdekel.

— Nem ismerte a férjemet?

— Több Andorházit ismertem. Volt földbirtokos, egy kuriai bíró, egy ügyvéd, van még...

Ne számolja tovább, A kuriai bíró volt az én férjem.

Bán Dénes látható zavarral nézett a fiatal asszonyra.

A kuriai bíró?

— Csak tessék kimondani: nem illettünk össze, ugy-e? Egy törvényes, zombes öreg ur egy fiatal...

— És szép leány!

— Hagyjuk a szépséget! Van-e nagyobb szépsége fiataliságnál?

Önkéntelen suttogta Bán Dénes:

— Valóban a fiataliságnál nincs nagyobb szépség.

— Gondolhatja, hogy az én történetem nagyon közönséges. Előkelő család vagyok nélkül. Szerettem a szeretet, de feleségnek nem kellettem pénz nélkül. Mondhatom nem veszi ugy-e sértésnek?

— Önök-közt, férfiak közt, sok a silány gyáva lélek. Mit tehettem? Tönkre ment család mért feláldoztam egy egész élet boldogságát. Feleséggé lettem egy derék öreg urnak, a kinek volt rangja is, vagyona is.

Mit mondok: feleség? Betegápoló lettem én. Mond-

hatom, hogy hűségesen ápoltam. Ha nagy vagyont nem hagy reám, nyugodt lélekkel ajánlkozhattam volna betegápolónak a Vörös kereszt kórházba...

Alkonyodott, de még nem gyújtották föl a lámpákat.

— Az ám — hagyta félbe a szép asszony az ő szomorú históriáját — hová utazik a tanácsos ur?

— Brassóba, méltóságos asszonyom. Ott töltök pár napot. Aztán átrándulok Sinaiba.

— Pompás! Én is oda tartok. Tehát együtt utazunk?

— Ha megengedi, asszonyom...

— Én? Én megengedem. De mit szól majd hozzá a felesége?

— Örülni fog, hogy egy ily szép és kedves asszony társaságában utaztam.

Az asszony nevetett.

— Mindent elhiszek önnek, csak azt az egyet nem.

A vonat megállott. Mindaketten fölállottak, kinéztek az ablakon. Szinte összeért az arcuk. A ki őket így látta, nem hihetett egyebet: férj és feleség. A pályaudvarban egy leányka rózsát árult.

Bán Dénes kiszólt:

— Add föl a kosárt, kislány.

Remegő kézzel tartotta a kosarat az asszonynak:

— Szabad?

Andorháziné kivett egy rózsát, égő pirosat, s a keblére tűzte.

— Még egyet. A hajába. Oda tűzhetem?

— Tűzze oda.

S tovább indulván a vonat, úgy esett, hogy nem szemközt ültek már, hanem egymás mellett.

— Mindjárt este lesz, mondta az asszony.

— Ugyan, mindjárt este lesz, ismételte Bán Dénes. Hát — akkor ön szépen lefekszik s én öröködni fogok, hogy senki meg ne zavarhassa alvásában.

— Köszönöm, de én nem fekszem le. Ébren akarom átalmodni az éjszakát — és ön?

Lopva Bán Dénesre pillantott, a ki hirtelen fölkel s föl s alá kezdett járkálni a kupében, a mint az asszony meg nem állhatta, hogy ne nevéssen.

— De mi lelte önt? Itt akar sétálni? Üljön le már.

Felgyújtották a lámpát s halvány világá még haloványabbra festette Bán Dénes arcát. Leült, de nyugtalanul fészkelődött. Most az asszony mondta:

— Tudja, mit? Feküdjék le. Majd én örködöm, hogy alvásában meg ne zavarják.

— Asszonyom, ön gunyolódik! Pedig ha tudná...

Nem, nem merem mondani. Félek, hogy örütségeket mondanék... Hogy ön kinevetne...

— Nem nevetném ki, mondta az asszony, csak azt mondanám, hogy a vasut nem alkalmas hely az örütségekre.

Mintha véletlenül történt volna, kezét Bán Dénes kezére tette.

— Istene! Hisz önnek láza van! De már most parancsolom, hogy feküdjék le. Meglássa, reggelre elmúlik a láz. Aztán majd Brassóban pihenten, vidám szívvél élvezzük a szabadságot.

Erőseu megnyomta az utolsó szót: még lázas fejével sem lehetett félre érteni.

Bán Dénes megragadta a szép asszony kezét: égő csókot lehelt rá.

— Na, nem, nem! fekdüdjék le.

Engedelmeskedett, mint egy gyermek. Sokáig fetrengett, mignem mégis elnyomta a jötevé álom.

Reggel, mikor felébredt, ott ült vele szembe az asszony. Mosolyogva üdvözölte: jó reggelt. Ugy-e, elmúlt a láz?

Külön kocsin hajtattak be a városba, külön szállóba is szállítottak.

— Miért?

Sehogysam akarta ezt megérteni Bán Dénes.

szer megjelenő tanügyi lap legutóbbi száma a következő érdekes tartalommal jelent meg: Nemzeti eszmények. Turcsányi Gyulától. A pedagógiai osztályozásról. Dortsák Gyulától. A javító nevelés. Kiss Józseftől. Az óvodáról. Szenkovits Zelmától. Pedagógiai esetek: A hamis tanu. Nagy Endrétől. Ön magát neveli Ambrus Mózesről. Egyesületi élet. Irodalom. Vegyesek. A kitűnően szerkesztett lapot nagy haszonnal olvashatják ajánljuk. Előfizetési díja: egy évre 6 korona, mely a kiadóhivatalba (Kolozsvár, Magyar-utca 64.) küldendő. Ismertetőül lapunk mai számában közlünk egy nagyon érdekes cikket.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Gözsy Péter, csik-szeredai kir. törvényszéki aljegyzőt a dieső-szent-mártoni kir. járásbíróvához kinavezte albiróvá.

— **Áthelyezés.** A király megengedte, hogy Goldner Károly, brassói kir. törvényszéki bíró saját kérésére áthelyeztessék a marosvásárhelyi kir. törvényszékhez.

— **Egyházi közgyűlés.** Pünkösdi harmadnapján, folyó hó 18-án a délelőtti templomozás után a kézdivásárhelyi ev. ref. egyházközség a templomban rendes évi közgyűlést fog tartani, a melyre egyházunknak minden egyes tagját atyafiságos tisztelettel meghívom. Tárgysorozat: 1. Főgondnok évi jelentése. 2. Az 1900. évi összes számadások be-terjesztése. 3. 12 Egyházi tanácsos választása. 4. Indítványok. Kézdivásárhely. 1901. május 24-én. Kö-lönte Mózes, főgondnok.

— **Elhunyt író.** Wohl Janka, az ismert nevű író, hirtelen elhunyt Budapesten, agyszélhű-dés következtében. Halála óriási részvétet keltett. Temetése nagy pompával fog lefolyni.

— **Bresci öngyilkos lett.** Bresci az Umberto király gyilkosa esütőtörkőn a Santa Stefanói fegy-házban egy őrizetlen pillanatban öngyilkosságot kö-vetett el. Nadrágszíjával felakasztotta magát a cze-lában az ajtó sarkára.

— **A bur háboru.** Fokvárosból jövő hírek szerint a burok Fokgyarmatban és Oranjenben pa-ranesot kaptak a koncentrállásra. A katonai ható-ságok el vannak készülve arra, hogy Dewett tábor-nok át fogja venni a burok koncentrállt csapatát és a főparancsnokságot.

— **Érdekes táncestély.** Kovács Tivadar bal-letmester Kézdivásárhelyt, 1901. május 27-én (Pün-

kösdi Hétfőjén) a Kölönte-főle „unió“-kert szinköré-ben tánciskolai zárvizsga-estélyt, illetőleg „nyári táncvizsgát“ rendez. Belépti díj: Előre váltva sze-mélyjegy 1 korona 40 fillér, diák- és növendékjegy 1 korona, karzatjegy 40 fillér. Kezdeté délután 6 órakor. A szinpad és egyéb műtánczok bemutatása pontban 7 órakor. Jegyek előre válthatók a helybeli divatkereskedésekben, a táncziskolában, és este a pénztárnál. Este a pénztárnál minden jegy 20 fillér-rel drágább. Karzati jegyek a földszintre nem érvé-nyesek! A szinpad műtánczok műsora: 1. Lanciers de la Cour. Virágfűzőrkével lejtik: I. Csoport. Dá-vid Ilonka, Debrecei Juliska, Kelemen Erzsike, Nagy Ella, Solyom Margit, Ungur Valerie, Vajna Erzsike, Wertán Mariska. II. Csoport. Bardocz Katinka, Janesó Ella, Kelemen Piroška, Rákossy Margit. Rápolthy Anna, Simon Karola, Szabó Róza, Szotyori Irma 2. Magyar Toborzó. A „Csárdás“ című balletből. Lejtik magyar jelmezben: Deák Mariska, Med-gyaszay Amál. Ferdinándy Viktor, Inceze Gabi. 3. Békák táncza. (Dans de Parisienne.) Francia em-pirben lejtik: Balázs Etelka, Solyom Klárika, Szent-pétery Klárika, Wertán Irma. 4. Gavott Vestris. A „Piros cipő“ balletből. Lejtik francia rococo jel-mezen: Diénes Ilonka és Inceze Pista. 5. Tyrolinne. Eredeti tyrol jelmezben. Bemutatják a legkisebb növendékek: Balázs Etelka, Balázs Karesika. Inceze Jenőke, Szentpétery Laczika. 6. Spanyol Balero. Eredeti andaluziai táncz. Lejtik délspanyol jelmez-ben: Fehér Mariska és Inceze Mariska. 7. Tündérvilág. Nagy Apotheos. (Choreografiai tableaux) Be-mutatják az összes szereplők. 8. Magyar társalgó Palotás: az esti tanfolyam összes növendékei. Egyéb műtánczok és szalon-tánczok sorrendje: 1. Polka française. 2. Kreutzpolka (Noblesse.) 3. Pas de Quarta. 4. Keringő. 5. I. Francia nőgyes. 6. Csár-dás. 7. Pas de Patineur. 8. Mazurpolka. 9. Boston 10. Gavott Romana. 11. Pas de deux.

— **Köszönet-nyilvánítás és elszámolás.** A helybeli róm. kath. gimnásium ifjusága álta folyó hó 16-án rendezett tavaszi mulatság összes bevétele: 854 korona 82 fillérből a fölmerült köl-tégék fődőzésére kiadtunk: 328 korona 45 fillért tehát a gimnásium alapjára maradt 526 korona 37 f. Nagyobb összegeket fölülfizettek: Nagyméltóságú hatolykai Potsa József főispán 18 korona 80 fillér. Méltóságos: Pál István apátkanonok 25 korona Benke Gyula, Dr. Bodor Ferencz, Hassák Vidor 20—20 korona. Révész Czirill 15 korona. Elekes Béla, Mártonyi Lukács, Kovács Bernádin 10—10 korona. Dr. Bánffy Zsigmond, Csomortáni Gaudenz, Tamásy Imre, Molnár Józsiás 5—5 korona. Kiss Károly, Zöld Ferencz, Rada Elek, Dióssi Manó 4—4 korona. Fejér Károly, Hermann Irén, Asbóth Viktor, 3—3 korona. Welnreiter György korona és egy hordó sör. Cseh Gyula egy hordó sör. Tekintve azt, hogy a tömeges jegyváltás lehetetlenné tette a kisebb fölülfizetések pontos följegyzését s főképp, hogy nagy helyet venne igénybe — 3 koronán aluli fölülfizetésekkel hirtelapilag nem számolhatunk be, de fogadják a nemes adakozók — ugyszintén a T. ta-nács és tek. Nagy Ferencz ur s mindazok, kik a terem dekorálására szükséges eszközök átadásával szívesek voltak segíteni, — az ifjuság leghálásabb köszönetét. Ugyanez alkalommal még egyszer kö-szönetünket nyilvánítjuk Nagyméltóságú Potsa Jó-zsef főispán és Méltóságos Pál István apátkanonok, védnök-uraknak, nemkülönbön Főtisztelendő Has-sák Vidor gym. igazgató urnak is s adja Isten, hogy még több alkalommal részesíthessenek azon nagy kitüntetésben, a melyhez ez alkalommal rendkívül nagy örömnökre, szerencsénk volt. A gymn. ifjusá-gának nevében. Kézdivásárhely, 1901. május 23-án. Kovács Jenő r. b. titkár.

— **A pécsi szintársulat Kézdivásárhelyen.** Özv. Tiszayné kitűnő szintársulata, mely már a múlt évben oly nagy sikert aratott nálunk, kedden e hó 23-án vonul be városunkba és szerdán 29-én kezd meg előadásainak sorozatát. Bemutató előadá-sul Herczeg Ferencz nagyhatású történelmi színműve az „Ocskay brigadéros“ kerül színre bérletszűnetben, a második előadás szintén „Ocskay brigadéros“ lesz és ekkor veszi kezdetét a bérlet. Az első operette előadás, melyben a társulat kitűnő énekes személye-zete mutatkozik be, szintén újdonság lesz és pedig Monkon Loinel nagy angol operettje a „Kis sző-kevény“, mely darab egy év óta több mint 100

előadást ért meg a Budapesti népszínházban. A tár-sulat Brassóban óriási sikerrel működött, minden-nap telt ház előtt játszott sőt némely darabját há-romszor-négyszer is meg kellett, hogy ismétlje. Hisz-szük, hogy azt a kevés időt, melyet városunkban fog tölteni, felhasználja mindenki, hogy egynehány élvezetes estélyt szerezzen magának, mert ilyen tár-sulatot aligha fogunk egyhamar körünkben üdvö-zölhetni. A bérlet meglehetősen nagy és napról napra nő, a t. bérlet urak bérletjegyeket Jánovits Sándor, helybeli fodrásznál már kiválthatják.

— **Draga Masina öngyilkossági kísérlete.** A belgrádi botrányról még folyton újabb részletek érkeznek. Ezek szerint Hengelmüller osztrák-magyar követ volt az első, a ki jelentést tett Bécsben a ko-nak titkárról. — Goluchowski külügyminiszter a je-lentést elküldte Pétervárra, mire a czár a valódi tényállás megállapítása végett Stegreff tanárt küld-ötöte Belgrádba azzal az ürrüggyel, hogy segítke-zék Draga királyné lebetegedésénél. Stegreff azután kipattantotta a titkot. Draga királyné öngyilkosságot akart elkövetni és már laudanumot vett be, csak az udvari orvos gyors közbelépése mentette meg a haláltól, a ki egy napi megmondolási időt kért. De Sándor király már egy óra múlva a királyné szo-bájába ment és kijentette, hogy megbocsát neki.

— **A posta találekonyasága.** Morvaország egyik legkisebb falujában egy levelezőlap adatott e cím-zéssel: „An den Bekanntesten Grössten Waaren-haus“ a nélkül, hogy a rendeltetési hely megjelölte-tett volna. A zlini postahivatal Bécsbe küldte azon négyeszeres kérdőjellel: „Vielleicht Budapest ???“. A bécsi postahivatal a kártyát Budapestre küldte és magától értetődik, hogy az országszerte ismerős legna-gyobb áruháznak, a Párisi Nagy Áruháznak (Buda-pest, kerepesi-ut 38.) szolgáltatta ki. Öröndetes tény-hogy hazánk ezen vállalatnál is akkép tulszárnyalta Ausztriát, hogy annak hírneve még Morvaország leg-kisebb falujába is beférkőzött. De ez nem is csoda, mert a jónévű áruház nem kinél semmi költséget, csak, hogy a közönség minden igényét kielégítse. A nem rég megjelent főárjegyzékben kívül pünkösdre nyári czikkokban, mint: női blouzek, leány- és fiu ruhák, szalnakalapok, nyakkendők, cipők, derék-övek, mindenféle fürdőczikkok, sport és egyéb nyári játékok és utazási czikkokban egy pótárjegyzéket adott ki, melyet bárkinek szívesen bérmentve és in-gyen megküld.

— **Esküdtek a kézdivásárhelyi kir. törvény-széknel.** A kézdivásárhelyi kir. tör.-vényszék f. hó 23-án Solion Miklós törvszéki elnök vezetésére alatt tartott ülésében a f. év II. negyedében tartandó es-küdszéki tárgyalásokra a következőket sorosolta ki: a) rendes tagok: 1. Inceze István, mérnök helytt. 2. Kőnczey Domokos birtokos, Volál. 3. Tana Albert jegyző, Bölön. 4. Ifj. Kelemen Tanás birtokos, Almás. 5. Jancsó Miklós kereskedő, Gelenceze. 6. Zathureczky Gyula birtokos, Baróth. 7. Mórík Lajos birtokos, Baróth. 8. Szentiványi Gergely földmives, Kurtapatak. 9. Orosz Lázár vendéglős, S.-Szentgyörgy. 10. Kelemen Gábor községi bíró, Acsernáton. 11. Szilvási Vidor földmives Zabola. 12. Fejér János birtokos, Altorja. 13. Erős Alajos birtokos, Sárfalva. 14. Csizsár Domokos városi számvevő, S. Sztgyörgy. 15. Dobai János főjegyző, Helytt. 16. Vertán Venczel kereskedő, Helytt. 17. Si-mon Gyula birtokos, Helytt. 18. Tamás Elek földbir-tokos, K.-Szentlélek. 19. Dr. Szász Isák ügyvéd, S.-Szentgyörgy. 20. Szilveszter Albert birtokos, Al-csernátón. 21. Pál Péter községi jegyző, K.-Szentlé-lek. 22. Dr. Künnle Tivadar ügyvéd, S.-Sztgyörgy. 23. Inceze Mózes birtokos, Baróth. 24. Agoston Lajos birtokos, Baróth. 25. Dr. Bartha Imre ügyvéd, Ko-vászna. 26. Bende György birtokos, Osdola. 27. Cseh Gyula főszolgabíró, Helytt. 28. Domokos Ákos birto-kos, Arapatak. 29. Domokos Dénes birtokos, Aleser-nátón. 30. Deák Benedek tak. pénzt. könyvelő, Kovász-nán. b) Póttagok: 1. Velnreiter János sörgyáros. 2. Sinkovics Ottó földbirtokos, Szentkatolnán. 3. Ifj. Ko-vács János gabona kereskedő. 4. Ifj. Kupán János kereskedő. 5. Csutak László szabó. 6. Balázs Károly állatorvos. 7. Ambrus Albert szeszgyáros. 8. Benkő Lajos városi tanácsos. 9. Jancsó Lajos kereskedő. 10. Ifj. TörökSamu sörgyáros.

A szerk. postája.

Benedek Elek urnak, Budapest n. Nagy-becsi támogatásáért — hálás köszönetünk, addig is, mig legközelebb személyesen is kifejezhetjük.

— **Elítelt tan- és nevelési ügynök.** Pfeifer Ferenc tan- és nevelési ügynökség tulajdonosa fennhirdette alapokban, hogy gyermekek mellé francia játszótársakat szerez. Pfeifer hirdetéseit olvasva, Vajna István sepsi-szentgyörgyi árvaszéki ülnök azt a megbízást adta neki, hogy szerezzen gyermekei mellé egy kis francia származású játszótársat. Pfei-

fer erre egy esomó szerződést íratott alá Vajnával s egyben utazási költségre 180 korona előleget kért tőle. Vajna a kért előleget 1900. augusztus 22-én be is küldötte neki. Hiába várta ezután Vajna a francia gyereket, sem ennek, sem a 180 koronájának híre-hamva sem mutatkozott. Miután polgári per útján sem tudott Vajna boldogulni vele, hogy

pénzét visszakapja, sikkasztás miatt tett ellene följelentést, tárgyalta ezt az ügyet a büntető járásbírósnál Schmidt albiró s a lefolytatott tárgyalás után Pfeifert dr. Füredi Mór vádbeszéde után sikkasztás vétségéért 150 korona pénzbüntetésre ítélte.

Felelős szerkesztő és lap tulajdonos ifj. Jancsó Mózes.
Főmunkatárs: Vajna Karoly.

Szám 10476—1901. (79 sz. 1—1)

Hirdetmény.

A közigazgatási bizottság az 1901. évi május hó 7-én kelt 926 számú rendeletével a sepsi-szentgyörgyi-kövásznai közút 0.1 klm. szakaszán levő ártéri hid felszerkezetének helyreállítását 2211 K. 89 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi június hó 3-ik napjának d. e. 9 órájára az alispáni helyiségben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó

zárt ajánlataikat, a kitűzött időig a vármegyei pénztárhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költség összeg 5% annak megfelelő bannatpénz csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítési hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Sepsi-Szent-Györgyön, 1901. évi május 20-án.

Szentiványi Miklós,
alispán.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.
egy régi kipróbált háziszor, amely már több mint 30 év óta megbízható be-dőrszerűül alkalmaztatik kőszvények, csúznál és meghűléseknek.
Intés. Silányabb utazatok miatt be-vásárláskor mindig figyelem-mel legyünk a „Horgony” védjegyre és a „Richter” czéggeljegyzésre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban ügy-szólvan minden gyógyszerárban kap-ható. Főraktár: Török József gyógy-szerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Sz.: 1864—901.

(79 sz. 1—1)

Hirdetmény.

Alattírt városi tanács a s.-sztyör-gyi m. kir. pénzügyigazgatóságnak

f. év április hó 15-én kelt 2896—901, szám alatti rendelete alapján ezenel közhírré teszi, hogy a f. évi tökekanat, III-ad osztályu kereseti, és IV-ed osztályu kereseti adó kivétési lajstromok folyó év május hó 26-tól f. év június hó 4-dikéig a városi adó-hivatalnál a 8 napi közszemlére ki-vannak téve és azok érdekelt fe-lek általa hivatalos órák alatt meg-tekinthetők. Egyben felhívának az egyes adózó polgárok, hogy kisadó könyvecskéjüket ezen egyes adóne-mek bejegyezhetése végett 8 nap alatt különben bírság terhe mellett mu-tassák be.

Kézdivásárhelytt, 1901. máj. hó 22.

Török Andor,
polgármester.

131.564. VII. a. sz. m. kir. Belügyminis.ter.

Erdély legkitünőbb új ásvány- és gyógyvize: Bodok sűtőpataki

„VILMA-FORRÁS.”

A „Vilma-forrás” vize egyike a legkedvezőbb vegyi ösz-szetételű földes alkalikus ásványvizeknek. Mint gyógyvíz or-vosi tekintélyek által javalva van: a légző szervek és gyomor hurutos bántalmainál, emésztési hiányoknál, étvágytalanság-nál, a húgyszervek hurutos bántalmainál, csont képződésnél és Brighth kóránál stb.

Mint élvezeti víz kristály tisztasága és kellemes savanykás ízénél fogva páratlan ásványvíz.

BIZONYÍTVÁNY.

A sűtőpataki „Vilma-forrás” ezim alatt forgalomba lévő gyógyvizet sikerrel alkalmaztam mind ama betegségekkel szemben, melyek ellen hasonló összetételű ásványvizek szoktak alkalmaztatni.

Kolozsvárt, 1901. április 12-én.

professor Dr. Purjesz Zsigmond s. k.

Főraktár: Kovács Sándor urnál Kézdivásárhelyen.

Szétküldési központ: Sepsi-Bodok.

Barabás Ferencz,

21. 5 - 0. gyógyszerész a „Vilma-forrás” kezelője.

Magyar szab. találmány.

„IDEÁL”

A jelenkor legczélszerűbb

és legelegánsabb

Czipője.

(4—0 69.)

Kapható: Fejér Lukács fiainál Kézdi-Vásárhelytt.

THIERRY A. mell- és gyomor-balzsamát

(a melyet az egészségügyi hatóság megvizsgált)
az egész világ kedveli és mindenütt keresik. Csak akkor valódi, ha az oldalt látható zöld, a törvény-széknel bejegyzett „apáca”-védjeggyel van ellátva. Főállomhatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomorbetegség ellen stb. külsőleg is ki-tűnően hat és sebet gyógyít.

Egy próbátéveg bérmentesen 1 korona 40 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcsce

(csodakenőcsnek nevezik)

utólrhetetlen szívó erejű és gyógyítóhatású. Operá-cioikat a legtöbb esetben fölöslegessé teszi. E kenőcs-csel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csont-szut, utabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyó-gyított meg. Antiszeptikus és gyógyítóhatású min-denféle seb gyógyításánál.

Próbátéglly bérmentve 1 kor. 80 fill. Csak előzetes fizetés esetén küldjük meg.

Óvakodjanak utáztatoktól és kerüljék az értékte-len, ugynevezett házi kenőcsöket s más efféleket.

Cím: A. Thierry, gyógyszerár és gyár a Védőangyalhoz, Pregrada, Pragerhof felé, a Déli vasút mentén.

Prospektus ingyen és bérmentve.

E szerek sohasem romlanak meg és jó azokat használatra készen a háznál tartani. Az összes mű-velt államokban bejegyzett védőjegyeimnek utáztatát a törvény üldözi.

Issigeac, Bordoigne, Kopen-hága, febriken farma. Milánó, A. Bertoloni. Malmó, Serrige, Apot. Lejonok. Nantes, Pharmacie O. Fredet. Nápoly. Palermo. Páris, Pharmacie française, 1 & 8, Place de la Repu-blique, Pharmacie Daproy, 11, Rue des Francs Bourgeois. Prága. Róma, Corso, Agenzia del Policlinico. Roubaix, Pharmacie F. Gorrath. Sarajewo. Szeged. Temesvár. Triest. Velenec. Vienne. Zürich.

Csak ezzel a tör-vény-sz. bejegy-zett védőjeggyel valódi.

HIRDETÉSEK

e lap kiadóhivatalá-ban olcsó áron fel-vétetnek.

Ny. Ifj. Jancsó M.-nél Kézdi-Vásárhelytt.